

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 960/2014
23.09.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиле С.С. из Л., чији је пуномоћник З.М., адвокат из Л., против туженог ФХИ З. а.д. Л., кога заступа С.Да., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 704/14 од 28.03.2014. године, у седници одржаној 23.09.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 704/14 од 28.03.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 1126/12 од 17.10.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено решење туженог о престанку радног односа тужиле бр. 6214/1 од 19.10.2010. године, као незаконито. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да је врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиле исплати накнаду штете у износу од шест зарада које би тужиле остварила да ради да јој није незаконито престао радни однос у року од осам дана по пријему пресуде под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, одлучено је о трошковима поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 704/14 од 28.03.2014. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу 1. изреке и одлука о трошковима поступка из става 4. изреке. Иста пресуда преиначена је у ставу 2. изреке тако што је обавезан тужени да тужиле врати на рад и распореди је на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима. Иста пресуда је преиначена и у ставу 3. изреке тако што је одбијен захтев туженог да се обавезе да тужиле

исплати накнаду штете у износу од шест зарада које би тужила остваривала да ради да јој није незаконито престао радни однос.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу на неодређено време код туженог на пословима самосталног истраживача у Одељењу интелектуалне својине, Службе регистрације и регулативе у Центру за истраживање и развој. Управни одбор туженог је 13.11.2009. године донео програм решавања вишка запослених према коме је дошло до укидања радног места на коме је тужила радила. У моменту доношења овог програма, тужила се налазила на породилском боловању. По решењу туженог од 17.11.2008. године тужили је одобрено породилско боловање и одсуство због неге детета у укупном трајању од две године. Ово боловање тужила је отпочела 18.10.2008. године закључно са 18.10.2010. године. По наведеном решењу тужила је била дужна да се јави на рад 19.10.2010. године. Тог дана (19.10.2010. године) тужила се јавила на рад код туженог али је том приликом доставила потврду о привременој спречености за рад издату од стране педијатра почев од 19.10.2010. године. Наведеног дана тужила је одбила пријем решења о престанку радног односа туженог од 19.10.2010. године по коме јој престаје радни однос на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду (технолошки вишак). Тужили је исплаћена отпремнина. Комисија која одобрава посебну негу детета формирана је 13.10.2010. године, а отпочела је са радом 22.10.2010. године ког дана се тужила са дететом јавила комисији. Тада јој је на основу оцене лекарске комисије одобрено боловање за посебну негу детета за још три месеца од 19.10.2010. године до 18.01.2011. године. Тужила је наведену документацију препорученом поштом доставила туженом 26.10.2010. године. На овакав начин тужила је комуницирала са туженим јер је 25.10.2010. године враћена од стране портира туженог са образложењем да јој је 19.10.2010. године престао радни однос. По разматрању послате документације, тужени је обавестио тужилу да решење о отказу остаје на снази.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно је примењено материјално право када је поништено решење о отказу, обавезан тужени да тужилу врати на рад и распореди је на послове и радне задатке који одговарају стручној спреми, знању и способностима, а одбио захтев туженог да исплати накнаду штете у износу од шест зарада уместо враћања на рад.

Према члану 157. Закона о раду критеријум за утврђивање вишка запослених не може да буде одсуствовање са рада због привремене спречености за рад, трудноће, породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета. По члану

183. став 1. тачка 2. истог закона оправданим разлогом за отказ уговора о раду у смислу члана 179. овог закона не сматра се коришћење породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета. По члану 187. став 1. Закона о раду, послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета.

Имајући у виду цитиране законске одредбе и забрану отпуштања у стадијуму породилског одсуства или одсуства ради неге или посебне неге детета, што је тужени управо супротно овим одредбама учинио, имајући у виду датум отварања боловања, трајање породилског одсуства и привремену спреченост за рад због неге детета, правилно су нижестепени судови применили материјално право и поништили решење о отказу. Последица поништаја наведене одлуке, како то правилно закључује другостепени суд је реинтеграција тужиље, због чега је првостепена пресуда преиначена и тужени обавезан да тужиљу врати на рад и распореди на послове у складу са њеном стручном спремом, знању и способностима (члан 191. став 1. Закона о раду).

Супротно ревизијским наводима, правилно је одбијен захтев туженог којим је тражио да уместо враћања на рад тужиљи исплати одређени новчани износ. Наиме, чланом 191. став 5. Закона о раду, прописано је да овакву одлуку суд може донети и на захтев послодавца ако постоје околности које оправдано указују да наставак радног односа, уз уважавање свих околности и интереса обе уговорне стране није могућ, с тим да се накнада штете запосленом досуђује у двоструком износу од износа који се утврђује у складу са ставом 4. овог закона.

У овом случају, тужени је донео решење о отказу уговора о раду тужиљи као технолошком вишку, а не из неког другог разлога који би указивао да наставак радног односа између ове две стране није могућ, нити је на ту околност доставио доказе, због чега је овако постављен захтев правилно одбијен.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа
судија
Љубица Милутиновић,с.р.